

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Irregularitate orta ex officio, & Ratiociniis. Caput XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. II.

Quis dispenses Irregularitatem ex Hæresi.

1. **D**E summo Pontifice non est dubium, De Prælati Regularium, & Commissario Cruciatæ dixi breviter supra cap. 13. §. 18. Hic ergo solum debet esse sermo de Episcopis, Episcopaliq; Jurisdictione fungentibus

2. Ex suppositione sententiæ aliquorum dicentium, oriri Irregularitatem ex hæresi occulta, Dico, esse valde probabile, eam posse ab Episcopo dispensari, Cum enim Tridentinum concedat Episcopis, eos dispensare posse in omnibus Irregularitatibus ex delicto occulto provenientes, & ex probabili sententia, quam alibi diximus, supponamus, hanc potestatem non esse ab ipsis ablatam à Bulla Cœnæ, sequitur posse eos dispensare, etiam in hac Irregularitate ex hæresi occulta.

3. Dico Secundo, Episcopum non posse dispensare in Irregularitate orta ex delicto hæresis publico, vel deducto ad forum contentiosum, quod constat ex dicto Trid. sess. 24. c. 6. de Reform.

4. Solum hic non erit inutile scire, aliquos docere Episcopum posse ad usum aliorum Ordinum, præter usum Sacerdotii, dispensare eum (uniquè reconciliatum) qui Ordines suscepit ante lapsum in hæresim: quod certè improbable non est. Et hic per hanc occasionem adverte, Pium V. prohibuisse, ne Inquisitores ipsi dispensarent Præbyteros conversos ab Hæresi ad Missam celebrandam: de quo vide latius apud Santarellum. e

CAPUT XIX.

§. I.

De Irregularitate orta ex administratione Officii temporalis, & obligatione ad ratiocinia.

1. **A**FFINIS est hæc Irregularitatis causa ei, quæ aliquanto superius dicta est, à defectu libertatis, per utramque enim est quis alteri obligatus.

Qui ergo sunt adstricti ad administrationem rerum temporalium alterius, & ad reddendam de ea rationem, sive quoad actiones, quas tempore administrationis exhibuerunt, sine quo ad bona, quæ tunc administraverunt, sunt Irregulares, dum ea obligatio perseverat; sic enim obligati, sunt minus apti ad functiones Sacras ac divina officia.

2. Sub nomine autem horum administratorum, quos uno nomine, Curiales appellant Sacri Canones, comprehenditur quilibet administrator rerum publicarum, puta Thesaurarius, Depositarius publicus, Advocatus, Actor, Executor, Magistratus, quos Juratos nos appellamus, Judex, Capitaneus, Prætor, Satelles, Solicitator, Procurator, Commissarius, Nuntius publicus. Comprehenditur etiam, ut notat Suarez, Procurator personæ privatæ, quicquid neget Toletus, immò, & Feudatarius, qui obligatur obsequia personalia Domino Feudi exhibere, Dux, Miles, Arcis Præfectus, Tutor, & Curator. Excipiuntur tamen Administratores Episcoporum, & rerum Ecclesiasticarum, quamvis temporalium, immò, & Tutores Pauperum, seu Misericordiarum personarum, atque adeo Viduarum, Pupillorumque valde indigentium, seu alio adjuvatore carentium: hæc enim cum sint opera pietatis, Clericalem statum nequaquam dedecent, immò in praxi video, aliquibus in locis, nullum Tutorem expelli ab Ordine; unde colligo, hac in re multum valere consuetudinem, & morem Ecclesiarum. Excipiuntur item saltem ex consuetudine, & tacita Pontificis concessione Consilii Regij tractantes res civiles dumtaxat. Hæc fusius tractata habes apud Suarezium, Gasp. Hurt. Layman, Castrop. citatos, aliosque.

3. Quoniam vero hæc, quæ diximus, tria involunt. Primò, officij administrationem. Secundo, obligationem ad reddendam rationem. Tertio, post redditam rationem, obligationem ad solvendam summam aliquam pecuniæ, vel ad luendam aliam pœnam ipsi inflatam: ideo non ignores, Irregularitatem hanc oriri ex sola officij administratione, & item (ex mea, aliorumque sententia contra Toletum) b ex sola obligatione an ratiocinia, quod solet evenire, quando, deposito officio, non dum patitur in Ratiocinijs satisfactum est, & multo magis ex utraque. At ex obligatione ad solvendam pœnam post redditam iam rationem, distinguendum est.

4. Si post redditam rationem, nullo interveniente dolo, remaneat quis adstrictus æri alieno, vel pœnæ non infamæ, probabilius est, non esse prohibendum ab Ordine, quia Jura de hac re (quæ cum sint odiosa, sunt restringenda) loquuntur de obligato ad ratiocinia, non vero de obligato ad solvenda debita ex datis jam ratiocinijs, sicuti, nec loquuntur de debitis

a Suar. d. 54 de Cens. 60. 3. n. 19. G. Hur. d. 2. de Irregul. diff. 18. Castrop. de Cens. d. 6. p. 13. n. 70

b Tolet. ap. G. Hur. l. c.

c Suar. loc. cit. n. 23. Castrop. l. c. n. 11. G. Hur. l. c. Dianna p. 4. tr. 2. ref. 98

cx

ex aliis contractibus, nam propterea, si ex contractu v.g. mutui, vel emptionis, vel depositi, & similibus nullam administrationem alterius continente, quamcumque summam alteri debeas, Irregularis ex hoc capite non eris.

At, si remaneat astrictus ex dolo, vel certè, si probabiliter timeatur, ne moveatur lis de dicto dolo, erit ex capite Infamiae, vel probabilis periculi, ne succumbendo liti, Infamis erit, inquam, arcendus ab Ordine, donec lis finiat?

Debet tamen definiri tempus ad litem terminandam, ne Adversarius nimis in longum eam trahat, ut rectè notat Sayrus, *a Sayr. de Cens. l. 6. c. 14. n. 8.*

5. Inquires: Si quis, dum est in officio publico, ordinetur (sanè cum peccato gravi, quia prohibitio de re gravi est) licitè poterit Sacras functiones peragere, & in officio persistere.

6. Respondeo. Nequaquam; cum enim hic, durante officio, vel obligatione ad ratiocinia, sit Irregularitate interdictus, liber non erit, ut possit accedere ad altare: quicquid dicat Bonacina inducens quemdam Textum, qui, si

penetretur, id non dicit. Immo, si quis nondum absolutus à ratiociniis iniectus, debent illius bona tradi Creditoribus. Quod si ea non sufficiant, reliqua denebuntur Episcopus, qui dicitur *Sayr. l. c. de Irreg. c. 58. §. 1. n. 9.*

7. Quid si administratio, vel obligatio ad ratiocinia superveniant jam legitime ordinato, inferetne Irregularitatem?

Respondeo. Non inferet, quia iura semper loquuntur de eo, qui Ordinem non habet, prohibentque, ne quis ordinari possit: At nihil loquuntur de jam ordinato. Ita *Vgol. e & alii.*

§. 11. *Quomodo cesset hac Irregularitas.*

1. **C**essabit sine dubio, si dispensetur quis à potente hanc dispensationem concedere, de quo, mox, cessabit, si Primò, officium deponatur. Secundò, si reddatur ratiocinium, vel saltem praestetur pignus, seu fidei ius, quia quis administrationis rationem se reddaturum, promittat, vel in causa mortis liti ratiocinii causam assumit. Tertio si quis bonis cedat, eodem modo, quo non reddatur Infamis, quod certum est in Clerico confugiente ad remedium Capituli Odoardi, ob quod non incurritur Infamia, neque mendicitas.

f C. Odoardi de Solutio Suar. d. 51. de Cens. §. 5. n. 26.

§. III.

Quis Dispensat in Irregularitate ex officio, vel obligatione ad ratiocinia?

1. **N**on nisi summus Pontifex, dum durat Officium, vel dicta obligatio, iis enim non durantibus, iam cessare Irregularitatem, diximus modo. Episcopum non posse, certum sit, quia hæc potestas nulli ipsi concessa est.

CAPUT XX.

De Irregularitate orta ex Paupertate.

§. I.

1. **T**AMETSÌ Paupertas propriam Irregularitatem nequaquam pariat, quia tamen hominem non solenniter in Religione Professum impedit ab Ordinibus, præsertim Majoribus, ideo de ea hic nonnulla sunt afferenda. Nonnulla, inquam, plura enim de eà diximus, cum de Patrimonio Ordinandi locuti sumus. Hic igitur notanda sunt tantummodo quatuor.

2. Primò, Pauper in hac materia ille dicitur, qui congrua sustentatione caret. Quare, si quis locuplete gaudens Patrimonio, ita tamen ære alieno gravatur, ut eo pro Creditoribus subdito, ipsi non remaneat, quo honestè vivat, pauper est, nec ad Ordines admittendus: at, si condonationem à Creditoribus habeat, vel commoda sustentatione servata, reliquis bonis cedat, modo non inducente, pro consuetudine regionis, infamiam, seu notabile dedecus, ad Ordines admitti utique potest, ut dixi *a Suar. de Cens. d. 31. §. 2. n. 25. Filius. n. 19. e. 7. n. 200.*

Cap. præced. §. 1.

3. Si quis, modo dicto pauper, ordinetur, peccare mortaliter diximus cum de Ordine: at si jam (est cum peccato) iniciatus fuit, Inquires Primò, an licitè, durante paupertate, Ordinem exerceat, Missam v.g. celebrando. Secundò an incurrat celebrando aliquam poenam?

4. Respondeo. Ad primum, puto illicitè mortaliter celebrare. Sicut enim, quia ante statem scienter promoveri se sinit, peccat celebrando, nondum adveniente perfecta ætate, quia ut alibi supra diximus, Irregularitas, quæ prohibet hominem promoveri, prohibet, ne sic promotus ante dispensationem susceptum Ordinem exerceat: ita in casu, de quo agimus. Neque dicas, si promotus cum Patrimonio illud amittat, non prohiberi Missam celebrare, ergo,